

[Kirkeministeren.]

egne, hvor danskheden tidligere ikke talte 20 stemmer ved noget valg, så vil han være enig med mig om, at den fornødne forsigtighed må vi vise indtil videre.

Formanden: Det ærede medlem hr. Ole Bjørn Kraft har ordet for en kort bemærkning.

Ole Bjørn Kraft: Jeg skal ikke diskutere med den højtærede kirkeminister — for det kan man have den ene eller den anden mening om, det afhænger af ens tro på selve den sag, der er tale om —, hvor meget af den danskhed, der nu er vokset frem, der i det lange løb vil vise sig holdbar. Min tro, min overbevisning er, at det, der sker dernede, er et sindelagsskifte, der har en dyb rod i hjemstavnens befolkning, og at det vil holde. Men det er ikke det, diskussionen står om. Diskussionen står om, om vi efter de vidnesbyrd, der er kommet, efter den indsats, der er blevet øvet, gennem den tilkendegivelse, som foreligger fra de tusinder og atter tusinder hjem, der sender deres børn til danske skoler, om vi da vil stænge døren for, at de kan nå frem ved deres egen kraft, deres egen udholdenhed og troskab til den frihed, de ønsker, eller om vi vil give dem det håb, som ligger deri, at de i overensstemmelse med det lands forfatning, som de endnu hører til, får lov til at rejse krav om afstemning. Der er ikke tale om, at Danmark derved rejser et egentligt statspolitisk krav, hvad jeg havde ønsket, vi havde gjort, men der er tale om, at Danmark vil søge i det nye Vesttysklands forfatning at få fæstnet en demokratisk rettighed, hvis regler og love vi også selv følger i vort eget liv.

Kirkeministeren (Frede Nielsen): Meget afhænger netop af, at vi får klarhed over i tidens løb, hvor meget der fæstnes af det, som indtil nu er vundet. Det er netop det afgørende. Hvis meget smuldrer væk, så brister grundlaget fuldstændigt. Lad mig nævne et tilfælde, som jeg før kom ind på ganske kort. Jeg skal omtale det meget, meget kortfattet, men jeg vil gerne fremdrage det her, fordi det er typisk.

I december 1946 var jeg på en lang tur sammen med den danske generalsekretær Frants Thygesen. Vi besøgte bl. a. den Beckmann i Husum, jeg før talte om, en klog og dygtig mand, men en mand, der ikke havde taget sit standpunkt ud fra nationale motiver. Han uddybede overfor generalsekretæren og mig sine motiver for at stå dér, hvor han stod. For ham var

det ikke det nationale, det var det politiske og økonomiske. Da vi gik fra ham, advarede jeg den danske generalsekretær mod at bruge den slags folk. De brugte ham dog senere. Han blev national martyr. Han blev nu tilsidst redaktør af „Heimat Zeitung“ i Husum, indtil man måtte kaste ham ud. Jeg spurgte ved den lejlighed: Står du alene med den opfattelse? Han sagde: der er hundreder og atter hundreder af arbejdere, mine meningsfæller på denne egn, der ser på det som jeg.

Det er forholdet, og det giver dette ganske løse grundlag. Derfor må vi vente og kan ikke gå videre, kan ikke rejse noget krav, før den nødvendige afklaring har fundet sted. Det vil enhver indrømme. Det er det, der har været motiveringen for flertallets stilling i dette spørgsmål indtil nu.

Der tales om skolerne dernede. Det er et stort arbejde, der er gjort, og jeg, der nu i 20 år har haft at gøre med grænsearbejdet, er naturligvis blandt dem, der håber på den størst mulige fremgang for danskheden dernede. Men den, der kender grænsearbejdet, ved, at vi har ingen usvigelig sikker målestok i, hvor mange børn der går i dansk eller tysk skole. I samme øjeblik forældrene skifter standpunkt, følger børnene med. Selv i normale tider — det kan alle nordslesvigere i denne sal bekræfte — havde vi i Nordslesvig hvert år hundreder af omskiftelser fra dansk til tysk eller fra tysk til dansk skole. Heller ikke børnetallet i skolerne er noget som helst bevis for holdbarheden. Vi håber allesammen, det er holdbart, men garanti har vi ikke. Vi har ingen motivering for at bruge det som grundlag for de krav, som vi eventuelt vil rejse.

Formanden: Det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen har ordet for en kort bemærkning.

Thorkil Kristensen: Mon vi ikke kan blive enige om, at det er ganske ufrugtbart i dette høje ting at føre lange debatter om, i hvilket omfang den dansksindede bevægelse i Sydslesvig, som vi ser i dag, er holdbar på lang sigt. Det kan hverken den højtærede kirkeminister eller nogen af dette tings øvrige medlemmer vide noget bestemt om. Hvis man havde vidst, i hvilket omfang der på længere sigt ville være en holdbar danskhed, ja, så skulle man naturligvis tage stilling til grænsespørgsmålet i dag. Hvis vi bestemt vidste, at så og så stor en del af Sydslesvig på længere sigt ville have dansk flertal, burde man allerede nu have sat grænsen efter det. Men netop fordi vi ikke ved det,